

i Informasjon

Heimeeksamen

RETKOM2104 – Moderne retorikk

Vår 2023

(For val av målform, klikk på tannhjulet oppe til høgre)

Utlevering av oppgåva: 30. mai kl. 11:00

Innleveringsfrist: 02. juni kl. 11:00

Innleveringa skal vere på 6-8 sider (à 2300 teikn utan mellomrom). Bruk Times New Roman 12. pkt eller Calibri 11. pkt, 1,5 linjeavstand.

Oppgåva skal leverast som pdf-dokument. Du kan berre lasta opp ei fil, slik at litteraturlista og anna må vere del av dokumentet. For konvertering frå .doc og .docx til .pdf, sjå <https://www.uio.no/tjenester/it/lagring-samarbeid/apne-dokformater/pdf/>

Lever svaret med kandidatnummer, ikkje namn. Kandidatnummer finn du i Studentweb.

Alle hjelpemiddel er tillatne ved 3-dagers skriftleg heimeeksamen. Det er opp til deg å innhenta informasjon frå tilgjengelege kjelder, vurderer kvaliteten og setja det heile saman til eit oppgåvesvar basert på eiga bearbeiding av stoffet. Innleveringa skal reflektera eiga kunnskapsnivå.

Det er viktig at du set deg inn i reglane for sitat- og kjeldebruk: <https://www.hf.uio.no/studier/ressurser/kilder/index.html>.

Dersom du brukar andre sitt materiale i oppgåvesvaret ditt utan å opplyse om dette, kan det bli rekna som fusk eller forsøk på fusk. Fusk kan få alvorlege konsekvensar for deg som student. For meir informasjon sjå <https://www.uio.no/studier/eksamen/kildebruk/>

Dersom du har tekniske problem med Inspira, eller har andre spørsmål, ring 22 85 60 99 eller 22 84 10 70. Vi er tilgjengelege frå ein halv time før eksamen startar.

(Om du lurar på noko utanfor arbeidstid kan du òg kontakta studiekonsulenten på epost: <https://www.hf.uio.no/iln/personer/adm/margremp/>)

1 Oppg. og opplasting

Du skal velje ei av oppgåvene under:

(Alle vedlegga er samla i dokumentet til venstre, men du kan òg lasta ned enkelt-filane frå lenke i enkeltoppgåven.)

Oppgåve 1:

Sjå vedlegg 1, «Mathias Uglebjerg Vilholt tale ved demonstrationen mod uddannelsessnobberi 2022».

Talen vart heldt av demonstrant og formann for Dansk EI-forbund Ungdom, Mathias Uglebjerg Vilholt, i forbindelse med ein demonstrasjon på Højbro Plads i København 24. mai 2022.

Du kan sjå heile talen her: [Mathias Uglebjerg Vinholt tale ved demonstrationen mod uddannelsessnobberi 2022 - YouTube](#)

Gjer ein retorisk analyse av talen. Val av analysemetode og retorisk teori skal motiveras og introduseras på ein hensiktsmessige måte.

Oppgåve 2:

Sjå vedlegg 2, «Et nødskrik i håp om at den norske rettsstaten også finnes for oss: Riv vindturbinene på Fosen», av Ella Marie Hætta Isaksen. Teksten er publisert som kronikk i Aftenposten 23.februar 2023.

Du kan sjå teksten her: [Et nødskrik i håp om at den norske rettsstaten også finnes for oss: Riv vindturbinene på Fosen! \(aftenposten.no\)](#)

Gjer ein retorisk analyse av teksten. Val av analysemetode og retorisk teori skal motiveras og introduseras på ein hensiktsmessige måte.

Oppgåve 3:

Sjå vedlegg 3, «If you don't pick it up they will» (TBWA/Hunt/Lascarsis Johannesburg, South Africa).

Bilete er ein del av ein kampanje frå organisasjonen Endangered Wildlife Trust frå 2010.

Gjer ein retorisk analyse av bilete, med vekt på kva som gjer dette bilete retorisk kraft.

Oppgave 4:

Drøft kva som kjenneteiknar moderne retorikk som eit kritisk analytisk fag. Ta utgangspunkt i emnets pensumlitteratur.

Last opp fila her. Maks ei fil.

Det er høve til å laste opp følgjande filtypar: **.pdf** Maksimal filstorleik er **2 GB**.

 Vel fil for opplasting

Maks poeng: 10

Question 1
Attached

Vedlegg 1:

«Mathias Uglebjerg Vilholt tale ved demonstrationen mod uddannelsessnobberi 2022»

“Jeg håber, at I hører efter, for alt det jeg kommer til at sige, det kommer jeg kun til at sige én gang” – Den sætning var mit første møde med Danmarks erhvervsskoler. Ordene var vores faglærer på grundforløbet, Johns, som stadig i dag, er en af de stolteste elektrikere, jeg nogensinde har mødt i faget. Og hvad der kunne høres som et levn fra den sorte skole, var bare en konstatering af tingenes tilstand: 20 ugers intensivt grundforløb var i vente, af dem var 0 dage afsat til repetition.

På mange måder var det frustrerende at opleve John undervise. Ikke på grund af ham! For viden var der masser af, hvis man kunne finde ud af at stille spørgsmålene rigtigt, men fordi vi hver dag også kunne få lov til at se hans faglighed blive knægtet af de rammer han skulle undervise i.

40 år i faget blev gjort til grin af det el-materiel vi skulle sætte op, hullet og ødelagt af de første 50 hænder det havde været igennem.

40 års faglig stolthed bævrede i hans stemme, da han fortalte os, at kurset, hvor vi skulle lære at lodde var blevet sparet væk, til gengæld sgu vi lære at lave fastnet-telefoner – og dem er der jo som bekendt stadigvæk tonsvis af i omløb.

Og 40 års erfaring rakte som en skrædder i helvede, for de 12 tomme pladser i vores klasselokale, da grundforløbet det var forbi.

- Nogle forsvandt fordi en enkelt uges sygdom var nok til at sende dem så langt bagud i både pensum og det praktiske arbejde, at de ikke kunne indhente os andre igen.
- Andre forsvandt, fordi de skulle bruge lidt ekstra tid på at vænne sig til skolebænken igen efter at have arbejdet ufaglært.
- Og selvom John gjorde sit bedste for at få alle i klassen med, så var der bare ikke altid tid til det, for tid er ligesom tidssvarende materialer lig med penge.

Og da vi så var på den anden side af grundforløbet, og vi var 8 tilbage af 22 og tænkte på både uddannelsen og den tid vi havde valgt at tage den i, ja så var det nok mere rammende at beskrive den følelse vi fik mere som vanvid end forundring.

Gammel teknologi, hullet material, manglende værktøj og lærere og vikarer, der nærmest kom direkte fra svendeforløbet selv og derfor kunne ligne lige så store spørgsmålstegn som resten af det hold, det var meningen de skulle være i stand til at undervise.

Og hvilken er mening er det at finde i det? For sikke en tid at vælge håndens vej i. Kast en sten i den generelle retning af Christiansborg og du skal ramme en lommeregner med ben, der fortæller om vigtigheden af at flere bliver håndværkere; drop vækkeuret om morgenen og vågn i stedet op til lyden af grædekoner i jakkesæt, hvis klagesang om manglen på faglært arbejdskraft strømmer ud af radioen, tv’et og avisspalter.

Men selvom de så kloge, at de kunne undvære hovedet, så er de nærmest under protest nu også begyndt at fatte, at vindmøller ikke er noget, vi kan snakke op af jorden. At Danmarks velstand ikke alene hviler på et fundament af kandidatspecialer. At drømmen om den grønne omstilling kommer til at ende sine dage i deres kloge hoveder, hvis der ikke er dygtige faglærte til at gøre dem til virkelighed.

Men prøver man at gøre regningen op og tage dem på ordet, prøver man at spørge dem om, hvornår der kommer det løft, som vores uddannelser har skreget på i årevis og spørger man, hvornår fanden vi får pengene tilbage fra de utallige år med besparelser på vores uddannelser, ja så er der på en god dag,

så er det man kan få lidt håndører, hjerte-likes på facebook og tre “klimaerhvervsskoler”, hvad fanden det så end er.

Derfor er brug for et lærlingeoprør! Et lærlingeoprør og et lærlingeopråb!

Ikke kun fordi vi ikke længere vil tage til takke med gratis skåltaler om vigtigheden af vores fag. Ikke kun fordi vi er trætte af at blive behandlet som andenrangsuddannelser i et land, der bryster sig af at have viden som sit vigtigste råstof og ikke kun for vores egen skyld.

For vores oprør handler i sidste ende ikke om nye skruetrækkere, bedre indeklima i klasselokaler, eller lærere der faktisk kan svare på de spørgsmål man stiller.

Vores oprør handler om os, om alle vores kammerater, som ikke her i dag og om de næste generationer af lærlinge og elever, der skal mærke fra første dag på grundforløbet skal mærke, at de nu er ved at bygge fundamentet under resten af deres liv. At de med et fagprøvebevis eller et svendebrev i hånden får nøglen til fremtiden, og at det eneste på deres uddannelse, der stopper dem i at blive verdensmestre i deres fag, det skal være deres egen flid og indsats, og ikke skolen omkring dem.

Derfor vil jeg også endnu engang sige tak på vegne af Dansk El-Forbund og Danmarks elektrikerlærlinge sige tak til Carl-Emil og resten af initiativtagerne i Metal Ungdom lærlingeoprøret. For længe er der blevet taget til takke, for længe har vi bøjet nakken.

Tak for ordet!

Vedlegg 2, «Et nødscrik i håp om at den norske rettsstaten også finnes for oss: Riv vindturbinene på Fosen»

*Et nødscrik i håp om at den norske rettsstaten også finnes for oss:
Riv vindturbinene på Fosen!*

Ella Marie Hætta Isaksen

Aktivist, artist og skuespiller

Da jeg bestemte meg for at jeg ville gå inn i Olje- og energidepartementet og utøve sivil ulydighet, så gjorde jeg det for alle over hele Sápmi som nå er slitne.

Det er 500 dager siden Fosen-dommen falt. Høyesterettsdommen konstaterte at vindkraftanleggene på Roan og Storheia på Fosenhalvøya var bygget i strid med reindriftssamenes rett til kulturutøvelse. Fremdeles står alle de 151 vindturbinene der.

Dermed markerer vi 500 dager med menneskerettighetsbrudd. Det markeres med en sivilt ulydig aksjon i Olje- og energidepartementets resepsjon. Der har vi tatt oss til rette, slik staten Norge i århundrer har tatt seg til rette på samisk jord.

Du skal vite at jeg ikke tar lett på dette. Du skal vite at Fosen Njaarke reinbeitedistrikt hadde rundt 10 år med rettsrunder bak seg da høyesterettsdommen falt. Du skal vite hvor mye vi ropte etter å bli hørt, før vi

gikk inn i Olje- og Energidepartementets resepsjon. Dette departementet, som fikk ansvaret for å følge opp Fosen-dommen, har til nå gjort alt de kan for å vri seg unna konsekvensene av den.

Vi okkuperte resepsjonen, vel vitende om hva det kan føre med seg av arrestasjoner og bøteleggelse, i et desperat forsøk på å få regjeringen til å lytte.

Vindkraft utgjør den største trusselen

De tradisjonelle samiske landområdene er under sterkere press enn noensinne. Spesielt reindriftsnæringen blir påvirket av de økende arealinngrepene, og nå utgjør vindkraft den største trusselen.

Jeg er opptatt av historisk ansvar, spesielt når vi skal løse klimakrisen. Det samiske folket er allerede blitt fratjålet enorme landområder til energiproduksjon, langt over det som skal til for å dekke eget forbruk.

Urfolk over hele verden bidrar lite til klimagassutslipp globalt, samtidig er man blant de første som lider under konsekvensene av klimaendringene. Vi må huske at vi også er i en naturkrise, og at naturtap forverrer klimakrisen.

Urfolksrettigheter har i mange sammenhenger vist seg å beskytte natur. Det er derfor ikke tilfeldig at de områdene i verden der biomangfoldet er best bevart, også er de områdene hvor urfolk har forvaltet jorden. I en klimakrise lønner det seg altså å lytte til urfolkskunnskap og verne om urfolksrettigheter i stedet for å overkjøre dem, slik staten gjør på Fosen.

Ifølge historiker Mikkel Berg-Nordlie har den moderne samebevegelsen helt siden tidlig 1900-tall gjort et utrettelig forsøk på å bli hørt gjennom det norske demokratiet. Man har gått inn for å bruke det norske maktapparatet konstruktivt for å prøve å få staten til å forstå samiske perspektiver og få anerkjent egne rettigheter.

Det har man gjort fordi man, tross en lang og hard fornorskingspolitikk, har hatt en grunnleggende tillit til den norske stat. Jeg tror vi akkurat nå risikerer å miste den tilliten.

Regjeringens passive behandling av Fosen-dommen blir for hver dag som går, et smertelig bevis på at vi nærmer oss en tillitskrise. Hvis samer i Norge ikke kan stole på rettsapparatet, så skranter hele troen på demokratiet.

Vi sitter igjen med store og så langt ubesvarte spørsmål: Hvorfor gjøres så enorme inngrep i samiske beiteområder, i situasjoner der menneskerettigheter står på spill, før sakene i det hele tatt er avklart i rettssystemet?

Håp om å bli hørt

Jeg har vært med i rettsprosesser mot staten før. Som landsstyreprerentant og senere ansatt i Natur og Ungdom fulgte jeg det såkalte klimasøksmålet helt til høyesterett. Da miljøorganisasjonene til slutt tapte i 2020 og staten gikk seirende ut av Høyesterett, var vi fremdeles i en unik posisjon til å ta saken videre. Jeg og fem andre klimaaktivister valgte da å gå sammen med Natur og Ungdom og Greenpeace for å klage den norske staten til Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD).

Selv om vi fremdeles venter på svar på om EMD i det hele tatt vil behandle klagen vår, og ventetiden i seg selv føles nedtrykkende, så har vi fortsatt et håp om å bli hørt.

Men hva gjør man som reindriftssame når man har kjempet mot staten i årevis og ender med å vinne i Høyesterett, men selv dét ikke hjelper?

En enstemmig Høyesterett i storkammer, med 14 dommere, sa at reindriftssamenes rett til kulturutøvelse, ifølge artikkel 27 i FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter, var krenket.

Hva gjør man når man vinner i retten, men dommen ikke blir respektert? Hvor er det man går da? Hvor finner man håpet?

Fratatt vårt menneskeverd

Da jeg bestemte meg for at jeg ville gå inn i Olje- og energidepartementet og utøve sivil ulydighet, så gjorde jeg det for alle over hele Sápmi som nå er slitne. På hver vår kant gjør vi det vi kan for å bevare jorden vår og tradisjonene våre.

Vårt liv er så uløselig tilknyttet fjellene, elvene, skogene, viddene og dyrene. Ethvert inngrep lager sår i sjelen. Jeg satte meg ned på gulvet til OED fordi jeg fremdeles orker. Fordi jeg ikke selv er reindriftssame og ikke har mest å tape.

Jeg satt der i solidaritet med alle mine samiske søstre, brødre og søsken der ute som ikke har så mye mer å gå på. Jeg satte meg der i håp om at det nytter.

Diktet «Til Ungdommen» av Nordahl Grieg er ofte blitt brukt for å minne om de gode, norske verdiene. «Skaper vi menneskeverd, skaper vi fred», skrev Grieg.

Den norske stats behandling av det samiske folket har fratatt mange samer sitt menneskeverd. Likevel har vi i stor grad holdt fred.

Så la ikke det være forgjeves. La oss ikke angre på at vi er et folk som alltid har valgt fred og håp. Dette er et nødskrik for å holde i live det lille håpet vi har, om at den norske rettsstaten også finnes for oss: Riv vindturbinene på Fosen og tilbakefør landet!

Vedlegg 3, «If you don't pick it up they will» (TBWA/Hunt/Lascarsis Johannesburg, South Africa).

